

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра акушерства і гінекології №2

СИЛАБУС

АКУШЕРСТВО

(назва навчальної дисципліни)

Нормативна дисципліна

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	221 «Стоматологія»
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	«Стоматологія»
форма навчання	денна
курси та семестри вивчення навчальної дисципліни	IV курс VII-VIII семестр

Полтава – 2024 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Ліхачов Володимир Костянтинович, д.мед.н., професор; Добровольська Людмила Миколаївна, к.мед.н, доцент; Макаров Олег Геннадійович, к.мед.н, доцент; Тарановська Олена Олексіївна, к.мед.н, доцент;
Профайл викладача (викладачів)	https://akusher-two.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380663910142
E-mail:	Elenagudyma31@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://akusher-two.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3,0/90, із них:

Лекції (год.) - 6

Практичні заняття (год.) - 30

Самостійна робота (год). - 54

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни «Акушерство» визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни, та ґрунтується на засадах академічної доброчесності та побудована з урахуванням норм законодавства України, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Акушерство», дотримуючись принципів академічної доброчесності – Кодекс академічної доброчесності ПДМУ (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/WwK8jif9Fb1SzyjXCStiqjWVmat8x3J9QFHekKWx.pdf)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – це сукупності етичних принципів та визначених законом правил, під час навчання, та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень. Дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела

інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, позбавлення академічної стипендії, відрядування з Академії.

Здобувачі вищої освіти академії обов'язково повинні дотримуватись «Правил внутрішнього розпорядку для студентів ПДМУ» Присутність здобувачів вищої освіти на всіх видах занять є обов'язковою (окрім випадків за поважною причиною), приходити слід своєчасно, відповідно до розкладу занять, запізнення на заняття не допускаються!

Під час навчально-виховного процесу на кафедрі здобувачі вищої освіти мають бути присутніми у змінному медичному одязі та у змінному взутті, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними.

Здобувачі вищої освіти не можуть протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу; вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику; вчиняти протиправні дії; здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Під час перебування на кафедрі здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог підтримувати порядок в аудиторіях, навчальних приміщеннях; дбайливо та охайно ставитись до майна академії (меблів, обладнання, підручників, книжок тощо). Як майбутні лікарі, здобувачі вищої освіти, повинні мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль

Здобувачі вищої освіти зобов'язані відпрацювати всі пропущені заняття.

При організації освітнього процесу на кафедрі акушерства та гінекології №2 викладачі і здобувачі освіти діють відповідно до наступних нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf

- Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету;

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf

- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті;

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/tswROM7KUS0XT7aEsz3ZJ1peVh33PidlmTM3uuyo.pdf

- Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/BGUZVLhZvFmIMvpYzHnEFfb9IIwhTrEjOaaFdpTd.pdf

- Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf

Якщо Ви не згодні з результатами підсумкового контролю, ознайомтесь з «Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/DDgFa7zhzJACNHnKamWyKPDd1P2msJNfrEAv36Bu.pdf

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Акушерство» – це галузь клінічної медицини, що розглядає фізіологічні та патологічні процеси, пов'язані з вагітністю, пологами та післяпологовим періодом, а також методи діагностики, лікування та профілактики акушерської патології. Акушерство це найдревніша галузь медицини. Необхідність надання допомоги при розродженні виникла на самих ранніх етапах розвитку суспільства. Протягом тисячоліть людство накопичувало колосальний об'єм знань з акушерства. В теперішній час акушерство поряд з внутрішніми хворобами та хірургією є фундаментальною галуззю клінічної медицини, компетенція в якій обов'язкова для випускника вищого медичного навчального закладу.

Як навчальна дисципліна «Акушерство» вивчається на 4 році навчання ; нормативна дисципліна.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду, методи обстеження вагітних та визначення стану плоду, акушерська термінологія, організація акушерської допомоги в Україні, ведення вагітності та надання допомоги при фізіологічних пологах, патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду, методи діагностики, лікування та профілактики акушерської патології, допомога при виникненні невідкладних станів в акушерстві.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити

Вивчення акушерства базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні: медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, топографічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології репродуктивної системи жінки, гістології та ембріології, фармакології.

Постреквізити

Для вивчення репродуктології, анестезіології, інтенсивної терапії, медицини невідкладних станів, неонатології потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення акушерства.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є придбання знань з фізіологічного та патологічного акушерства, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду;
- ставити попередній діагноз та планувати тактику ведення ускладненої вагітності, пологів та післяпологового періоду;
- виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна:

- *інтегральні:*
здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;
- *загальні:*
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

➤ *спеціальні (фахові, предметні):*

1. Спроможність збирати медичну інформацію про вагітних та аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики патології вагітності та пологів.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи надання допомоги вагітним, роділлям, породіллям.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у вагітних.
7. Спроможність визначати тактику ведення вагітних з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних ускладнень в перерізі вагітності та пологів.
10. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в акушерстві.
11. Спроможність оцінювати вплив довкілля на стан здоров'я вагітної (індивідуальне, сімейне, популяційне).
12. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
13. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
14. Спроможність до організації і проведення заходів по догляду за вагітними, роділлями, породіллями.
15. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

Програмні результати навчання, формування яких сприяє дисципліна:

1. Виділяти провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу та огляду вагітної, роділлі та породіллі, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан вагітної, роділлі, породіллі, оцінювати загальний стан пацієнтки, стан органів репродуктивної системи, на підставі результатів лабораторних, інструментальних та функціональних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу. (за списком 5).
3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) вагітних, роділь та породіль

4. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).
5. Визначати тактику ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами
6. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
7. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
8. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я жінки та плоду, на перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.
9. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
10. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
11. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
12. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
13. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) вагітним, роділлям та породіллям.
14. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7)

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ДИСЦИПЛІНИ

По завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- особливості будови і функції фетоплацентарного комплексу: плаценти, навколоплідних вод, плоду, взаємовідношень системи мати-плацента-плід;
- засвоїти анатомічні особливості тазу, статевих органів з акушерської точки зору, анатомічні особливості доношеного плода як об'єкта пологів, акушерську термінологію;
- засвоїти параметри фізіологічної норми щодо вагітності;
- трактувати фізіологічні аспекти родового акту: причини початку пологів, пологова діяльність, періоди пологів;
- засвоїти біомеханізм пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання;
- засвоїти особливості клінічного перебігу пологів в різні періоди: характер пологової діяльності, поняття про перейми і потуги, механізми відшарування плаценти, механізми фізіологічної кровотрати;
- засвоїти особливості перебігу фізіологічного післяпологового періоду;
- засвоїти особливості перебігу вагітності і пологів при тазовому передлежанні плода;
- засвоїти клініку, методи діагностики, лікування пізніх гестозів, ускладнення;
- засвоїти клініку, методи діагностики та лікування плацентарної недостатності та затримки розвитку плода;
- засвоїти клініку, методи діагностики і лікування дистресу плода і асфіксії новонароджених;
- засвоїти особливості перебігу вагітності при екстрагенітальній патології.

вміти:

- збирати та оцінювати акушерський анамнез;
- проводити зовнішнє та внутрішнє акушерське дослідження, оцінювати стан плода та новонародженого;
- планувати обстеження вагітної;

- інтерпретувати дані лабораторних та інструментальних досліджень;
- проводити диференціальну діагностику найбільш поширених ускладнень вагітності та пологів;
- визначати попередній клінічний діагноз;
- визначати тактику ведення вагітної, родорозрішення;
- надавати екстрену медичну допомогу;
- вирішувати ситуаційні задачі;
- відпрацьовувати практичні навички на муляжах та біля ліжка вагітної;
- вести медичну документацію.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду. Питання перинатальної медицини.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація акушерської допомоги. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду. Предмет акушерства. Етапи надання акушерської допомоги.. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і дієтичне харчування вагітної. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Біологічна готовність організму до пологів. Пологові сили, зміни в матці. Клініка післяпологового періоду. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах.	2
2	Перинатологія. Фактори ризику перинатального періоду Визначення перинатального періоду. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Вплив на ембріон і плід шкідливих факторів навколишнього середовища. Критерії життєздатності плода. Методи дослідження стану плоду. Антенатальний догляд. Визначення життя і смерті плода.	2
3	Патологічний перебіг вагітності та пологів Вагітність і пологи при тазовому передлежанні. Вагітність і пологи при аномаліях кісткового таза. Проблеми макросомії в акушерстві, вагітність та пологи при крупному плоді. Особливості перебігу і ведення пологів при багатоплідній вагітності. Невиношування та переношування вагітності. Аномалії скоротливої діяльності матки.	2
	Всього	6

Тематичний план семінарських занять – робочою навчальною програмою не передбачені

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду. Питання перинатальної медицини.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Клінічний перебіг та ведення вагітності. Будова статевих клітин. Запліднення та розвиток плідного яйця. Капацитація, клітинний фактор запліднення. Плацентація. Органогенез. Розвиток плідних оболонок. Навколоплідні води. Плацента, її будова і функція. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Вплив на ембріон і плід шкідливих факторів навколишнього середовища. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і дієтичне харчування вагітної. Визначення допологової відпустки і дати пологів.	2
2	Фізіологія пологів та післяпологового періоду. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Біологічна готовність організму до пологів. Пологові сили, зміни в матці. Біомеханізми пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання. Клінічний перебіг пологів. Ведення пологів. Акушерська допомога та моніторинг стану роділлі та плода в пологах. Знеболювання пологів. Клініка післяпологового періоду. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Догляд за породіллю. Лікувальна фізкультура. Гігієна породіллі. Профілактика післяпологових захворювань. Післяпологова відпустка. Профілактика та лікування гіпогалактії. Захворювання молочних залоз. Консультування в контексті ВІЛ-інфекції, туберкульозу.	2
3	Методи обстеження вагітних. Методи обстеження вагітної. Діагностика ранніх термінів вагітності. Зовнішнє і внутрішнє акушерське дослідження вагітності.	2
4	Акушерська термінологія Акушерська термінологія. Поняття членорозміщення, положення, передлежання, позиція, вид плода. Визначення життя і смерті плода.	2
5	Методи діагностики стану внутрішньоутробного плода. Методи діагностики стану внутрішньоутробного плода. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика, профілактика. Біопсія хоріону, кордоцентез. УЗД амніоскопія, амніоцентез, цитогенетичні та біохімічні методи дослідження стану плода у різні строки вагітності, КТГ, біофізичний профіль плода та інші методи дослідження фетоплацентарного комплексу. Роль медико-генетичних консультацій.	2
6	Плацентарна дисфункція. Дистрес плода під час вагітності та пологів. Затримка внутрішньоутробного розвитку плода Етіологія, патогенез плацентарної дисфункції, дистресу плода, затримки розвитку плода та асфіксії новонародженого. Методи діагностики плацентарної дисфункції, дистресу плода, затримки розвитку плода. Лікування плацентарної дисфункції, дистресу плода, затримки розвитку плода.	2
7	Патологічний перебіг вагітності. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Невиношування та переношування вагітності. Резус-конфлікт при вагітності.	2
8	Патологічний перебіг пологів. Вузький таз. Класифікація вузького таза. Діагностика	2

	вузького таза. Особливості перебігу вагітності і пологів при вузькому тазі. Біомеханізм пологів при різних формах звуження таза. Ведення пологів при вузькому тазі. Діагностика, перебіг вагітності при тазовому передлежанні. Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні. Ведення пологів при тазовому передлежанні. Етіологія. Методи діагностики. Особливості перебігу пологів при великому плоді. Перебіг періоду новонародженості при макросомії.	
9	Гіпертензивні розлади при вагітності. Класифікація гіпертензивних розладів при вагітності. Ведення вагітності при гестаційній та хронічній артеріальній гіпертензії. Особливості перебігу та ведення пологів та післяпологового періоду у жінок з гіпертензивними розладами. Роль преконцепційної підготовки в профілактиці ускладненого перебігу вагітності.	2
10	Прееклампсія. Еклампсія. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез прееклампсії. Класифікація пізнього гестозу, клініка і діагностика. Сучасні методи лікування пізнього гестозу. Роль жіночої консультації в профілактиці гестозу.	2
11	Акушерські кровотечі під час першого триместру вагітності. Позаматкова вагітність. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Акушерські кровотечі під час першого триместру вагітності. Позаматкова вагітність. Етіологія, класифікація, діагностика, клініка, лікування позаматкової вагітності. Роль ендоскопічних методів у діагностиці та лікуванні позаматкової трубної вагітності. Профілактика. Післяопераційна реабілітація. Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів. Терапія. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Порушення процесів відшарування плаценти. Атонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча.	2
12	Оперативне акушерство. Пологовий травматизм. Загальні відомості про акушерські операції. Знеболювання операцій. Інструментарій. Асептика і антисептика. Кесарів розтин: показання, умови, техніка, протипоказання, підготовка, ведення післяопераційного періоду. Акушерські лещата: показання, умови, техніка, протипоказання, підготовка, ведення післяопераційного періоду. Плороруйнівні операції: показання, умови, техніка, протипоказання. Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки. Етіологія. Класифікація. Клінічна картина розриву матки. Діагностика. Лікування і профілактика. Виворот матки. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика. Пологовий травматизм плода.	2
13	Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Захворювання серцево-судинної системи (вади серця, гіпертонічна хвороба, артеріальна гіпотензія). Захворювання крові. Ендокринні захворювання. Захворювання органів сечовидільної	2

	системи. Захворювання органів дихання. Хвороби органів травлення. Інфекційні захворювання. Вагітність при аномаліях розвитку жіночих статевих органів. Перинатальні інфекції у вагітних, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика.	
14	Невідкладні стани в акушерстві. Шок і термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Геморагічний шок: діагностика, визначення тяжкості, інтенсивна терапія і реанімація. Сепсис та септичний шок в акушерській практиці. Визначення, причини, діагностика, невідкладна допомога та лікування.	2
15	Підсумковий контроль	2
	Всього	30

Самостійна робота студентів

Модуль 1. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду. Питання перинатальної медицини.

№	Види СРС	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	35
2	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: 1. Обстеження вагітної та методи дослідження стану плоду 2. Спостереження за перебігом нормальної вагітності 3. Ведення фізіологічних пологів	 4 4 4
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	7
	Всього годин	54

Індивідуальні завдання – робочою навчальною програмою не передбачені.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю.

1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в місті і на селі. Страхова медицина. Питання охорони здоров'я материнства і дитинства в сучасному законодавстві України.
2. Роль жіночої консультації у профілактиці ускладнень вагітності та пологів, перинатальній охороні плода.
3. Консультація «Шлюб та сім'я». Медико-генетична консультація, її функції. Питання планування сім'ї
4. Медична деонтологія в акушерстві і гінекології. Етика лікаря.
5. Шляхи передачі СНІДу, уrogenітальної інфекції та методи їх профілактики
6. Будова статевих клітин.
7. Запліднення та розвиток плідного яйця. Капацитація, клітинний фактор запліднення. Плацентація. Органогенез.
8. Розвиток плідних оболонок. Навколоплідні води. Плацента, її будова і функція.
9. Критичні періоди розвитку ембріона і плода.

10. Вплив на ембріон і плід шкідливих факторів навколишнього середовища.
11. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності.
12. Гігієна і дієтичне харчування вагітної.
13. Методи обстеження вагітної. Діагностика ранніх строків вагітності.
14. Зовнішнє і внутрішнє акушерське дослідження вагітності.
15. Акушерська термінологія.
16. Визначення життя і смерті плода.
17. Визначення допологової відпуски і дати пологів.
18. Причини початку пологів.
19. Регуляція пологової діяльності.
20. Біологічна готовність організму до пологів.
21. Пологові сили, зміни в матці.
22. Біомеханізми пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання.
23. Клінічний перебіг пологів.
24. Ведення пологів.
25. Акушерська допомога та моніторинг стану роділлі та плода в пологах.
26. Знеболювання пологів.
27. Клініка післяпологового періоду. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Догляд за породіллею. Післяпологова відпустка.
28. Профілактика та лікування гіпогалактії.
29. Методи діагностики стану внутрішньоутробного плода. Біопсія хоріону, кордоцентез. УЗД амніоскопія, амніоцентез, цитогенетичні та біохімічні методи дослідження стану плода у різні строки вагітності, КТГ, біофізичний профіль плода та інші методи дослідження фетоплацентарного комплексу.
30. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика, профілактика.
31. Етіологія, патогенез, діагностика та лікування плацентарної дисфункції, дистресу плода, затримки розвитку плода та асфіксії новонародженого.
32. Перинатологія, як науковий напрямок в акушерстві.
33. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд і годування новонароджених.
34. Патологія періоду новонародженості. Асфіксія новонародженого. Методи інтенсивної терапії та реанімації новонародженого.
35. Фармакотерапія в акушерстві.
36. Діагностика, перебіг вагітності при тазовому передлежанні. Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні. Ведення пологів при тазовому передлежанні.
37. Вагітність і пологи при аномаліях кісткового таза. Вузкий таз. Класифікація вузького таза. Діагностика вузького таза. Особливості перебігу вагітності і пологів при вузькому тазі. Біомеханізм пологів при різних формах звуження таза. Ведення пологів при вузькому тазі.
38. Проблеми макросомії в акушерстві, вагітність та пологи при крупному плоді. Етіологія. Методи діагностики. Особливості перебігу пологів при крупному плоді. Перебіг періоду новонародженості при макросомії.
39. Особливості перебігу і ведення пологів при багатоплідній вагітності.
40. Невиношування та переношування вагітності.
41. Аномалії скоротливої діяльності матки.
42. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез гестозів.. Класифікація пізнього гестозу.
43. Клініка і діагностика пізнього гестозу.
44. Сучасні методи лікування пізнього гестозу.
45. Роль жіночої консультації в профілактиці гестозу.
46. Позаматкова вагітність. Етіологія, класифікація, діагностика, клініка, лікування позаматкової вагітності. Роль ендоскопічних методів у діагностиці та лікуванні позаматкової трубної вагітності. Профілактика. Післяопераційна реабілітація.
47. Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів.

48. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера.
49. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді.
50. Порушення процесів відшарування плаценти.
51. Гіпотонічна кровотеча.
52. Коагулопатична кровотеча.
53. Шок, термінальні стани в акушерстві.
54. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові.
55. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві.
56. Загальні відомості про акушерські операції. Показання. Умови. Протипоказання. Підготовка. Знеболювання операцій. Інструментарій. Асептика і антисептика. Ведення післяопераційного періоду.
57. Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки.
58. Розрив матки. Етіологія. Теорії виникнення розриву матки. Класифікація. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся. Діагностика. Лікування і профілактика.
59. Виворот матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика.
60. Пологовий травматизм плода.
61. Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи /вади серця, гіпертонічна хвороба, артеріальна гіпотензія/.
62. Вагітність і пологи при захворюваннях крові.
63. Ендокринні захворювання та вагітність.
64. Вагітність і пологи при захворюваннях органів сечовидільної системи.
65. Вагітність і пологи при захворюваннях органів дихання, травлення, інфекційних захворюваннях.
66. Вагітність при аномаліях розвитку жіночих статевих органів.
67. Урогенітальна інфекція у вагітних, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика.
68. Невідкладні стани в акушерстві.

Перелік практичних навичок для підсумкового модульного контролю.

1. Зовнішнє акушерське обстеження вагітних, прийоми Леопольда, вимірювання розмірів таза, визначення справжньої кон'югати.
2. Встановлення строку вагітності (за даними анамнезу та об'єктивного дослідження).
3. Визначення гестаційного віку плода і його маси. Визначення передбачуваного строку пологів.
4. Ведення фізіологічних пологів
5. Надання акушерської допомоги в пологах та післяпологовому періоді
6. Визначення стану новонародженого за шкалою Апгар. Первинний догляд за новонародженим.
7. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при акушерській кровотечі.
8. Надавати невідкладну допомогу при тяжких формах прееклампсії та еклампсії.
9. Розробляти алгоритми надання невідкладної допомоги при гіпоксичних ускладненнях плоду та асфіксії новонародженого.
10. Оформлення медичної документації, щодо надходження вагітної до стаціонару, в пологах та при виписуванні з пологового будинку.

Форма підсумкового контролю усмішності навчання – підсумковий модульний контроль.

Система поточного та підсумкового контролю

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотири бальною традиційною шкалою з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
--	---	---

Після отримання оцінок за всі теми модулю розраховується середня оцінка, яка потім за допомогою спеціальної шкали конвертується в рейтингові бали за поточну успішність з модуля

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		

3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	В	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	А	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність при вивченні модулю дорівнює 120 балам (середня оцінка 5,0). Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент є 72 бали (середня оцінка 3,0).

У разі пропуску занять, або отримання незадовільної оцінки здобувачі вищої освіти можуть відпрацьовувати їх у відповідності до «Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Українській медичній стоматологічній академії».

Оцінювання ПМК проводиться згідно з робочою навчальною програмою з дисципліни за розкладом, на останньому занятті модуля. Кафедра забезпечує для підготовки до ПМК на інформаційному стенді такі матеріали:

- базові та якірні тестові завдання;
- перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- перелік практичних навичок;
- критерії оцінки знань і умінь здобувачів вищої освіти.

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (72 бали, середній бал успішності 3,0 і вище) і не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять.

Проведення підсумкового заняття здійснюється шляхом вирішення пакету тестових завдань за змістом навчального матеріалу. пакети тестових завдань включають в себе:

- завдання 1-го рівня (5 тестових завдань з однією правильною відповіддю, кожен з яких оцінюється в 1бал);

- завдання 2-го рівня (5 ситуаційних задач, що потребують вибору однієї правильної відповіді із запропонованих п'яти; кожна з них у разі правильного виконання оцінюється в 5 балів);
- завдання 3-го рівня (2 ситуаційних задачі, що потребують розгорнутої відповіді; оцінюється максимально 25 балів за вичерпну правильну відповідь).

Результат підсумкового модульного контролю сумується у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до *таблиці 2*, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Оцінка, що присвоюється здобувачам вищої освіти при засвоєнні модулю (залікового кредиту) складається з суми балів за поточну успішність з модуля та балів за ПМК з модуля. Максимальною кількістю в цілому за предмет може бути 200 балів (оскільки, при оцінюванні в цілому за поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти нараховується максимум 120 балів (60%) та за результатами модульного підсумкового контролю – 80 максимум балів (40%)).

Методи навчання

- **Вербальні** (лекції, пояснення, розповіді, бесіди, інструктаж).
- **Активні** (тематичні дискусії, мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод)).
- **Наочні** (спостереження, ілюстрації, демонстрації).
- **Практичні** (різні види вправлення, виконання графічних робіт, практика).

Методи контролю:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- графічний контроль;
- комп'ютерний контроль;
- практична перевірка;
- методи самоконтролю і самооцінки.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни
2. Силабус
3. Тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи.
4. Методичні розробки лекцій
5. Методичні рекомендації для викладачів.
6. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті
7. Тести вхідного, вихідного рівня знань, задачі
8. Мультимедійний супровід для лекцій, фільми.
9. Фантоми, ляльки, муляжі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Акушерство. Том 1.. Базовий курс. / В.К. Ліхачов.-Вінниця:Нова Книга,2021.-392с.
2. Акушерство. Том 2. Сучасна акушерська практика / В.К. Ліхачов.-Вінниця: Нова Книга, 2022.- 512 с.
3. Акушерство: підручник / Пирогова В.І., Булавенко О.В., Вдовиченко Ю.П. за ред. Пирогової В.І. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 472 с.
4. Магован Б.А. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Б.А. Магован, Ф. Оуен, Е. Томпсон. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 454 с.

Допоміжна

1. Стандарти медичної допомоги «Нормальна вагітність» // https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_1437_smd_nv.pdf
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи». Наказ Міністерства охорони здоров'я України 26 січня 2022 року № 170 // https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/2022_170_ykpmf_fizpology.pdf
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді». Наказ Міністерства охорони здоров'я України 24січня 2022 року № 151 // https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/2022_151_ykpmf_giprozlvagitn.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
<http://www.medvedev.ua/>
<https://www.facebook.com/drmoamed.sabry1>
<https://www.facebook.com/sabryuptodate/>
<http://femina-health.org.ua/>
http://medspecial.ru/for_doctors/
<https://www.facebook.com/mehjabeen55/posts/>
<http://philologist.livejournal.com/8753023.html>
<https://www.facebook.com/questionsobgyn/>
<https://www.facebook.com/HEALTH24TM/>

Розробники:

В.К. Ліхачов, професор, д.мед.н., завідувач кафедри акушерства і гінекології № 2
О.О.Тарановська доцент закладу вищої освіти, к.мед.н., завуч кафедри акушерства і гінекології № 2